

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะในงานวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 3 คน ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 3 คน ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน และการสำรวจกายภาพจากกรณีศึกษา 3 กรณีศึกษา เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.1 ข้อสรุปผลจากการศึกษาวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน คือ ลักษณะด้านกายภาพ ลักษณะด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ลักษณะด้านชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และความถี่ในการใช้งานสถานที่พักแรม ซึ่งสามารถสรุปผลที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

5.1.1 ลักษณะด้านกายภาพ

1) ลักษณะด้านกายภาพที่เกี่ยวข้องเนื่องต่อแหล่งท่องเที่ยว คือ

1.1) ความสมบูรณ์ของทรัพยากรท่องเที่ยวและแหล่งธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ สามารถทำให้เกิดการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ และการท่องเที่ยวที่นานขึ้น ซึ่งบรรยากาศของแหล่งธรรมชาติจะต้องนำเสนอควบคู่กับชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และการท่องเที่ยวต้องส่งผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติน้อยที่สุด ซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ให้ความสำคัญรองจากความโดดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

1.2) ความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว แสดง

ถึงความแตกต่างของคุณค่าทางด้านภูมิปัญญาที่มีต่อแหล่งธรรมชาติ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่แตกต่างจากเกณฑ์ในการกำหนดสถานที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งให้ความสำคัญของคุณสมบัติของทรัพยากรการท่องเที่ยว และแหล่งธรรมชาติมากกว่าความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

1.3) ความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติในการท่องเที่ยวนั้น ขึ้นอยู่กับกิจกรรมนั้น ๆ และมาตรการในการรักษาความปลอดภัย ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละกิจกรรมของการท่องเที่ยว โดยตรงตามเกณฑ์ในการกำหนดสถานที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และนักท่องเที่ยว

2) ลักษณะด้านกายภาพที่เกี่ยวข้องเนื่องต่อที่ตั้งสถานที่พักแรม คือ

2.1) ลักษณะการเข้าถึงพื้นที่ มีความสำคัญค่อนข้างมาก โดยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว เห็นว่าการเข้าถึงพื้นที่ต้องมีการเข้าถึงได้ดี ลักษณะเส้นทางต้องไม่ซับซ้อน แต่ลักษณะเส้นทางไม่จำเป็นต้องสะดวกสบาย ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ เห็นว่าการเข้าถึงพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ถึงแม้ว่าลักษณะเส้นทางซับซ้อน และการเข้าถึงพื้นที่ไม่สะดวกสบายนั้น มีความสำคัญน้อยกว่า การนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวที่ดี สามารถสื่อสารถึงนักท่องเที่ยวให้สามารถวางแผนการเดินทางได้เป็นสำคัญ ซึ่งนักท่องเที่ยวมีการให้ความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 16 ซึ่งมีความสำคัญรองจากปัจจัยอื่น ๆ โดยผู้วิจัยเห็นว่าลักษณะการเข้าถึงพื้นที่นั้น ให้ความสำคัญต่อการนำเสนอให้นักท่องเที่ยวถึงลักษณะการเข้าถึงพื้นที่ มากกว่าการคำนึงถึงความซับซ้อน และความสะดวกของลักษณะเส้นทาง

2.2) สถานที่พักแรมอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญต่อระยะทางระหว่างสถานที่พักแรม และแหล่งท่องเที่ยวพื้นถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว เห็นว่าเนื่องจากระยะทาง และรูปแบบการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นนั้น ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวอย่างมาก เช่น การเดินทาง การปั่นจักรยาน การพายเรือ สามารถเข้าถึงบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นได้ เป็นต้น โดยตรงตามทฤษฎีการทำเลที่ตั้ง และความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว ซึ่งให้ความสำคัญต่อระยะทางระหว่างสถานที่พักแรมกับแหล่งท่องเที่ยว

2.3) สถานที่พักแรมตั้งอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบของสินค้าต่าง ๆ ในการให้บริการนั้น มีความสำคัญค่อนข้างมาก เนื่องจากแหล่งวัตถุดิบในการให้บริการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น มีความเกี่ยวข้องต่อแหล่งธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

2.4) สถานที่พักแรมตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วยการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งใช้เวลามาก ดังนั้น ความจำเป็นของระยะทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยวนั้น จึงมีความสำคัญน้อยกว่าปัจจัยในด้านอื่น ๆ

จากทฤษฎีการหาทำเลที่ตั้ง ซึ่งให้ความสำคัญต่อการเชื่อมต่อบริเวณต้นทุนด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อเส้นทางระหว่างสถานที่พักแรมกับแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมา คือ ลักษณะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่พักแรมตั้งอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบของสินค้าต่าง ๆ ในการให้บริการ และประการสุดท้าย คือ สถานที่พักแรมตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ใช้เวลามาก ดังนั้น ความสัมพันธ์ต่อแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จึงมีน้อยลงไปด้วย

3) ลักษณะด้านกายภาพที่เกี่ยวข้องต่อการออกแบบสถานที่พักแรม คือ

3.1) สภาพแวดล้อมรอบตัวสถานที่พักแรมนั้น มีความสำคัญมาก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์ของการท่องเที่ยว และเป็น 1 ใน 4 ประเด็นหลักในการคัดเลือกสถานที่พักแรมของผู้ประกอบการสถานที่พักแรม คือ การแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ความสะอาด ภูมิทัศน์และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรม

3.2) การออกแบบภายนอกสถานที่พักแรม มีความสำคัญค่อนข้างมาก และส่งผลถึงการสื่อสารถึงภาพลักษณ์ของสถานที่พักแรมต่อนักท่องเที่ยว ภายในสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยตรงกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

3.3) การออกแบบสถานที่พักแรม เนื่องจากสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ส่วนมากจะเป็นการพักอาศัยอยู่ภายในชุมชน และมีประเด็นหลักในการคัดเลือกสถานที่พักแรม คือ การแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ความสะอาด ภูมิทัศน์และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรม โดยอาจมีการออกแบบพื้นที่ ซึ่งเป็นการก่อสร้างเพิ่มเติมเพื่อความเป็นสัดส่วนของพื้นที่ จากความคิดเห็นของผู้ประกอบการสถานที่พักแรม

3.4) วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างสถานที่พักแรม เป็นการแสดงเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้นมีความสำคัญค่อนข้างมาก แต่โดยส่วนมากวัสดุพื้นดินนั้นมีความคงทนน้อย ประกอบกับด้านเทคโนโลยีของวัสดุก่อสร้าง ทำให้วัสดุก่อสร้างคงทน ทำให้ผู้ประกอบการสถานที่พักแรมให้ความสำคัญกับวัสดุพื้นดินน้อยลง แต่จะให้ความสำคัญในเรื่องการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ความสะอาด ภูมิทัศน์และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรม

3.5) สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่พักแรม โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่ำที่สุดในลักษณะด้านกายภาพของการออกแบบสถานที่พักแรม ดังนั้น

สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่พักแรมจึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานตามความจำเป็น

จากข้อกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กล่าวว่า ให้ตระหนักเสมอว่าไม่มีสิ่งใดที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์จะคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และการออกแบบไม่สามารถแก้ไขปัญหาในทุก ๆ เรื่อง ดังนั้น จึงไม่ควรที่จะออกแบบเพื่อที่จะเอาชนะหรือควบคุมธรรมชาติ หากแต่ควรปล่อยให้ธรรมชาติเป็นแม่แบบหรือผู้ชี้นำการออกแบบ ซึ่งตรงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการสถานที่พักแรม และนักท่องเที่ยว โดยการให้ความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงต่อธรรมชาติ จากธรรมชาติถึงสถานที่พักแรม โดยให้ธรรมชาติชี้นำการออกแบบ

5.1.2 ลักษณะด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

1) กิจกรรมสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โดยความรู้สามารถเป็นเครื่องผลักดันให้มีการรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติอย่างถูกต้อง และจะต้องควบคุมและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

2) กิจกรรมสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชน และวัฒนธรรม เป็นการนำเสนอเอกลักษณ์ของพื้นที่ แสดงถึงภูมิปัญญาโดยเกี่ยวเนื่องต่อวัฒนธรรม และแหล่งธรรมชาติ

3) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ไม่จำเป็นต้องมีความหลากหลายมากนัก แต่อาจมีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการรับรู้ เช่น มีกิจกรรมสำหรับเด็ก การแบ่งฐานการเรียนรู้ข้อมูล โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างกัน และวิถีชีวิตที่หลากหลายในแต่ละฤดูกาล

4) ความต่อเนื่องของแต่ละกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยอาจจัดกิจกรรมเป็นฐานข้อมูลย่อย ๆ คำนึงถึงวิธีการเข้าถึงของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเชื่อมต่อของแต่ละกิจกรรมที่ดี และต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตต่าง ๆ โดยมองภาพรวมของวิถีชีวิตที่หลากหลายตามฤดูกาล

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ต่อนักท่องเที่ยว โดยตรงตามหลักการของการกำหนดสถานที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวซึ่งให้ความสำคัญต่อความหลากหลายของกิจกรรมมากที่สุด ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวนั้น ผู้ประกอบการจึงควรดำเนินการทั้งทางด้านการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ พร้อมกับการสร้างความหลากหลายให้กับกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลต่อนักท่องเที่ยว และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

5.1.3 ลักษณะด้านชุมชนที่เกี่ยวข้อง

1) ชุมชนท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว โดยผู้นำชุมชนต้องมีความเข้มแข็ง มีการเชื่อมโยงต่อองค์กรที่มีส่วนสนับสนุนได้ดี และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม รวมถึงในส่วน of ชุมชนที่ไม่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวจะต้องการจัดการ ทำความเข้าใจที่ตรงกัน จึงสามารถกำหนดการท่องเที่ยวได้

2) ชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวข้องต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อการเข้าถึงบรรยากาศของพื้นที่นั้น ๆ ในแต่ละกิจกรรม แสดงถึงความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งชุมชนจะมีความเข้าใจต่อพื้นที่แหล่งธรรมชาติ และความสัมพันธ์ของกิจกรรมมากที่สุด

3) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยชุมชนต้องเป็นหลักในการจัดการต่าง ๆ และต้องเสริมความรู้เพื่อให้มีความเข้าใจต่อระบบต่าง ๆ ในแหล่งธรรมชาติ จำเป็นต้องมีหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในการให้ความรู้ในการดูแล และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แต่การตัดสินใจต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่ที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก

จากข้อกำหนดสถานที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผู้ประกอบการสถานที่พักแรม และนักท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมต่อการท่องเที่ยว ทั้งชุมชนที่มีส่วนร่วมต่อการท่องเที่ยว และไม่มีส่วนร่วมต่อการท่องเที่ยว ต้องมีความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวที่ตรงกัน จึงจะมีการพัฒนาสถานที่พักแรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.1.4 ลักษณะด้านความถี่ในการใช้งานสถานที่พักแรม

ความถี่ในการใช้งานสถานที่พักแรม คือ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยชี้วัดความเป็นไปได้ของโครงการสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การใช้งานสถานที่พักแรมเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อรายได้ ซึ่งส่งผลต่อการกระจายรายได้สู่ชุมชน และการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวขึ้น ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สามารถทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเกิดประสิทธิภาพทั้งในด้านการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการผลักดันให้มีการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรกำหนดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งความถี่ในการใช้งานสถานที่พัก

แรมที่เหมาะสม สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้อย่างต่อเนื่องถึงชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องได้ดีที่สุด จึงควรอยู่ในระดับ 35-100 ครั้งต่อปี ซึ่งเป็นปัจจัยชี้วัดความเป็นไปได้ของโครงการสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีการจัดการเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จึงสามารถเป็นปัจจัยชี้วัดความเป็นไปได้ทางการท่องเที่ยว ซึ่งตรงตามทฤษฎีการทำเลที่ตั้ง และเกณฑ์ในการกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.2 การพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การประยุกต์ใช้การพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสรุปปัจจัยในด้านต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สัมภาษณ์ผู้ประกอบการสถานที่พักแรม สอบถามนักท่องเที่ยว และสำรวจกายภาพของกรณีศึกษา สามารถเสนอการประยุกต์ใช้การพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ตามลำดับการให้ความสำคัญของนักท่องเที่ยว โดยลักษณะด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1

ลักษณะด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญมากต่อการกำหนดสถานที่พักแรม
สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
1	ความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว แสดงถึงความแตกต่างของคุณค่าทางด้านภูมิปัญญาที่มีต่อแหล่งธรรมชาติ โดยพื้นที่ที่กำลังพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต้องค้นหาเพื่อทราบถึง ความแตกต่างทั้งทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประกอบกับแหล่งธรรมชาติ ซึ่งความแตกต่างนั้นสามารถสร้างเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้

ตารางที่ 5.1(ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่ พักผ่อนสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการพัฒนาสถานที่ พักผ่อนสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2	ความสมบูรณ์ของทรัพยากรการ ท่องเที่ยว และแหล่งธรรมชาติ	โดยพื้นที่ที่กำลังพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต้องตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติก่อนกำหนดการ ท่องเที่ยว เนื่องจากความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมี ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างมาก ถ้าความสมบูรณ์ ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติให้มี ความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น ชุมชนลีเล็ดนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ มีการ พัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน โดยการจัดกลุ่มการอนุรักษ์ ทรัพยากรต่าง ๆ ก่อนมีการจัดกลุ่มนำเที่ยวเป็นเวลา 2 ปี เป็นต้น ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวสามารถ ทำให้เกิดการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ และการท่องเที่ยวที่ ยาวนานขึ้น โดยบรรยากาศของแหล่งธรรมชาติจะต้อง นำเสนอควบคู่กับชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และการ ท่องเที่ยวต้องส่งผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติน้อยที่สุด
3	ความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติใน การท่องเที่ยว	ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ขึ้นอยู่กับกิจกรรม นั้น ๆ และมาตรการในการรักษาความปลอดภัย ซึ่ง แตกต่างกันไปในแต่ละกิจกรรมของการท่องเที่ยว ดังนั้น ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวจึงขึ้นอยู่กับการกำหนด กิจกรรมการท่องเที่ยว และการกำหนดมาตรการรักษา ความปลอดภัยในแต่ละกิจกรรมของพื้นที่นั้น ๆ

หมายเหตุ: จัดทำโดยผู้วิจัย.

จากตารางที่ 5.1 สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนั้น จำเป็นต้อง
ค้นหาความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ลำดับต่อมาต้องตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ โดยขัดต่อเกณฑ์ในการกำหนดสถานที่ที่มีศักยภาพด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งกำหนดถึงความสำคัญของความสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว และ
แหล่งธรรมชาติ มากกว่าความโดดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และ

ความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติในการท่องเที่ยวเป็นลำดับที่ 3 ซึ่งมีความสอดคล้องต่อเกณฑ์ในการกำหนดสถานที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โดยลักษณะด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยววนั้น มีความสำคัญมากต่อการกำหนดแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่มีความสำคัญมากสำหรับการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ ลักษณะด้านชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และลักษณะด้านกายภาพของการออกแบบสถานที่พักแรม ตามตารางที่ 5.2 ดังนี้

ตารางที่ 5.2

ปัจจัยที่มีความสำคัญมากต่อการกำหนดสถานที่พักแรม
สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
4	ชุมชนท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว	ชุมชนท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยววนั้น ผู้นำชุมชนต้องมีความเข้มแข็งมีการเชื่อมโยงต่อองค์กรที่มีส่วนสนับสนุนต่าง ๆ ได้ดี และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม รวมถึงในส่วนของชุมชนที่ไม่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวจะต้องการจัดการ ทำความเข้าใจที่ตรงกัน จึงสามารถกำหนดการท่องเที่ยวได้
5	สภาพแวดล้อมรอบตัวสถานที่พักแรม	โดยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมรอบตัวสถานที่พักแรมนั้น เกี่ยวเนื่องถึงภูมิทัศน์ของการท่องเที่ยว ส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว และเป็น 1 ใน 4 ประเด็นหลักในการคัดเลือกสถานที่พักแรม คือ การแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ความสะอาด ภูมิทัศน์และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรม

หมายเหตุ: จัดทำโดยผู้วิจัย.

จากตารางที่ 5.2 สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยววนั้น นอกจากการประเมินแหล่งธรรมชาติจากความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความ

สมบรูณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว และความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติในการท่องเที่ยว แล้ว นั้น ขึ้นอยู่กับชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวต้องมีความเข้าใจต่อการท่องเที่ยว และด้านลักษณะกายภาพของการออกแบบ สถานที่พักแรม ในการกำหนดสภาพแวดล้อมรอบตัวสถานที่พักแรม เนื่องจากเกี่ยวข้องต่อภูมิทัศน์ของการท่องเที่ยว ส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านความสมบรูณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่มีความสำคัญค่อนข้างมากต่อการกำหนดสถานที่พักแรม สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ตามตารางที่ 5.3 ดังนี้

ตารางที่ 5.3

ปัจจัยที่มีความสำคัญค่อนข้างมากต่อการกำหนดสถานที่พักแรม
สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
6	ชุมชนท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว	โดยการนำเที่ยวต่าง ๆ ชุมชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้น เพื่อการเข้าถึงบรรยากาศของพื้นที่นั้น ๆ ในแต่ละกิจกรรม แสดงถึงความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งชุมชนจะมีความเข้าใจต่อพื้นที่แหล่งธรรมชาติและความสัมพันธ์ของกิจกรรมมากที่สุด มีการเสริมทักษะแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องต่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การบริการ การสื่อสาร การช่วยเหลือ เป็นต้น
7	สถานที่พักแรมตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น	ควรให้ความสำคัญต่อระยะทางระหว่างสถานที่พักแรมและแหล่งท่องเที่ยวพื้นถิ่น เนื่องจากระยะทาง และรูปแบบการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นนั้น ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวอย่างมาก เช่น การเดิน การปั่นจักรยาน การพายเรือ สามารถเข้าถึงบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นได้ เป็นต้น

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
8	การออกแบบภายนอกสถานที่พักแรม	ควรมีการออกแบบที่ดี บ่งบอกถึงความเป็นพื้นที่เนื่องจากส่งผลถึงการสื่อสารถึงภาพลักษณ์ของสถานที่พักแรมต่อนักท่องเที่ยว ภายในสื่อการนำเสนอต่าง ๆ เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
9	การออกแบบสถานที่พักแรม โดยความเป็นพื้นที่	การออกแบบสถานที่พักแรม เนื่องจากสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ส่วนมากจะเป็นการพักอาศัยอยู่ในชุมชน และมีประเด็นหลักในการคัดเลือกสถานที่พักแรม คือ การแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ความสะอาด ภูมิทัศน์ และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรม โดยอาจมีการออกแบบพื้นที่ซึ่งเป็นการก่อสร้างเพิ่มเติมเพื่อความเป็นสัดส่วนของพื้นที่เนื่องจากความต้องการพื้นที่ส่วนตัวของนักท่องเที่ยว
10	ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่	ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว นั้น จำเป็นต้องมีความหลากหลายมากนัก แต่อาจมีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการรับรู้ เช่น มีกิจกรรมสำหรับเด็ก การแบ่งฐานการรับรู้ข้อมูล และต้องคำนึงถึงความแตกต่างกันและวิถีชีวิตที่หลากหลายในแต่ละฤดูกาล โดยอาจแบ่งรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ออกตามฤดูกาล
11	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	ชุมชนต้องเป็นหลักในการจัดการต่าง ๆ และต้องเสริมความรู้เพื่อให้มีความเข้าใจต่อระบบต่าง ๆ ภายในแหล่งธรรมชาติ จำเป็นต้องมีหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุน แต่การตัดสินใจต่าง ๆ นั้นควรขึ้นอยู่กับชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
12	กิจกรรมสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชน และวัฒนธรรม	โดยการจัดการการท่องเที่ยว ควรให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชน และวัฒนธรรม เป็นการนำเสนอเอกลักษณ์ของพื้นที่ แสดงถึงภูมิปัญญาโดยเกี่ยวเนื่องต่อวัฒนธรรม และแหล่งธรรมชาติ
13	วัสดุในการก่อสร้างสถานที่พักแรมโดยวัสดุภายในท้องถิ่น	โดยการใช้วัสดุที่มีความเป็นพื้นถิ่นในการก่อสร้างสถานที่พักแรมเป็นการแสดงเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้นมีความสำคัญ แต่โดยส่วนมากวัสดุพื้นถิ่นนั้นมีความคงทนน้อย ประกอบกับด้านเทคโนโลยีของวัสดุก่อสร้าง ทำให้วัสดุก่อสร้างคงทน ทำให้ผู้ประกอบการสถานที่พักแรมให้ความสำคัญกับวัสดุพื้นถิ่นน้อยลง แต่จะให้ความสำคัญในเรื่องการแบ่งพื้นที่การใช้สอย ความสะอาด ภูมิทัศน์ และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรม มากกว่าวัสดุที่ใช้ แต่ควรเป็นหนึ่งในประเด็นในการคัดเลือกสถานที่พักแรม
14	สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่พักแรม	โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่ำที่สุดในลักษณะด้านกายภาพของการออกแบบสถานที่พักแรม ดังนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่พักแรมจึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานตามความจำเป็น
15	กิจกรรมสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ	แหล่งท่องเที่ยวควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ เพื่อความรู้จะสามารถเป็นเครื่องผลักดันให้มีการรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติ และการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศจะต้องควบคู่ และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สรุปด้านการพัฒนาของปัจจัยในการกำหนดสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
16	ง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	โดยการเข้าถึงพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นถึงแม้ว่าลักษณะเส้นทางซับซ้อน และการเข้าถึงพื้นที่ไม่สะดวกสบาย มีความสำคัญน้อยกว่า การนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวที่ดี สามารถสื่อสารถึงนักท่องเที่ยวให้สามารถวางแผนการเดินทางได้เป็นสำคัญ
17	สถานที่พักแรมตั้งอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบของสินค้าต่าง ๆ ในการให้บริการ	การให้ความสำคัญต่อแหล่งวัตถุดิบของสินค้าต่าง ๆ ในการให้บริการ เนื่องจากแหล่งวัตถุดิบในการให้บริการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น มีความเกี่ยวเนื่องต่อแหล่งธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
18	ความต่อเนื่องของแต่ละกิจกรรม	ความต่อเนื่องของแต่ละกิจกรรม หรือการจัดการนำเที่ยวนั้นมีความสำคัญในความน่าสนใจของแต่ละกิจกรรม โดยอาจจัดเป็นฐานข้อมูลย่อย ๆ คำนึงถึงวิธีการเข้าถึงของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเชื่อมต่อของแต่ละกิจกรรมที่ดี และต้องสอดคล้องกับวิถีต่าง ๆ โดยมองภาพรวมของวิถีชีวิตที่หลากหลายตามฤดูกาล
19	ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ	เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบด้วยการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งใช้เวลามาก ดังนั้นความจำเป็นของระยะทางระหว่างแหล่งเที่ยวนั้น จึงมีความสำคัญน้อยกว่าปัจจัยอื่น แต่อาจมีความสัมพันธ์ร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่อยู่ในบริเวณเดียวกัน ในแง่ของการนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว หรือรวมเป็นกลุ่มท่องเที่ยวได้

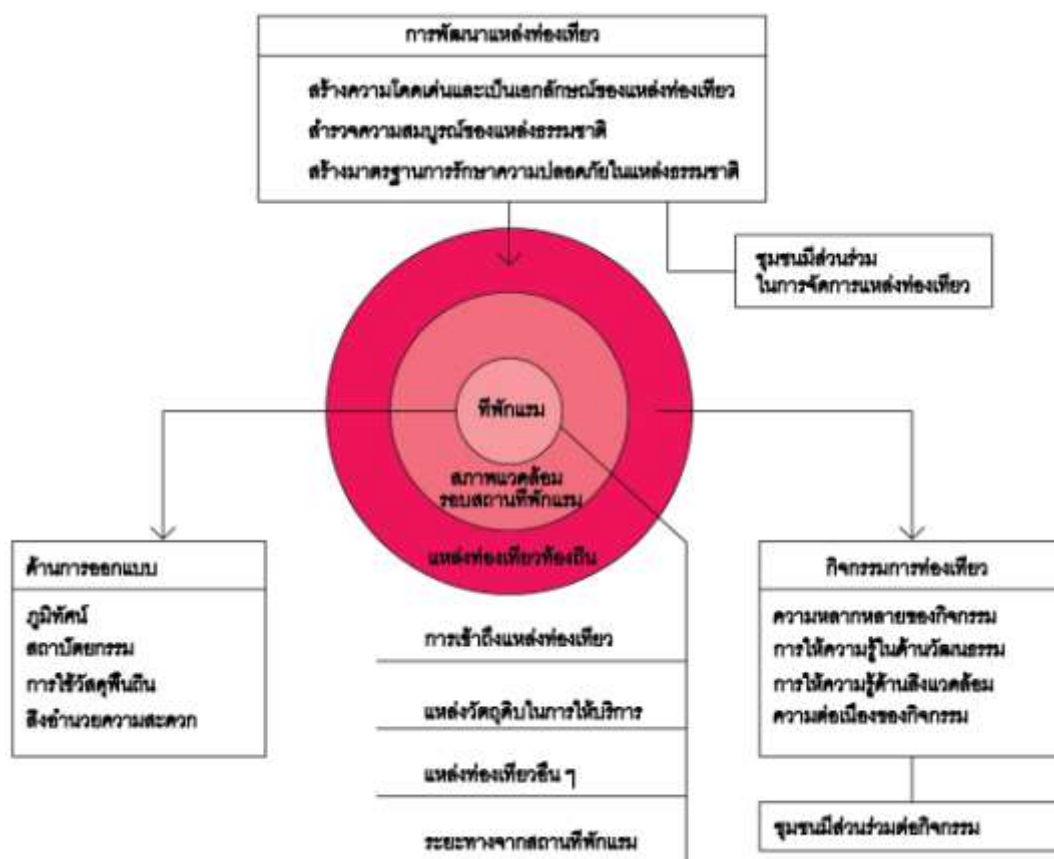
หมายเหตุ: จัดทำโดยผู้วิจัย.

จากตารางที่ 5.3 ซึ่งเป็นการเรียงลำดับจากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาสถานที่พักแรม และแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นั้นให้ความสำคัญจากภายนอกสถานที่พักแรม โดยจากแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมภายนอกสถานที่พักแรม ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญจากธรรมชาติสู่สถานที่พักแรม โดยความสัมพันธ์ของที่ตั้งของสถานที่พักแรมจะให้

ความสำคัญการเชื่อมต่อภายในแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นมากที่สุด ลักษณะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จนถึงวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการให้บริการ โดยแสดงดังภาพที่ 5.1 ดังนี้

ภาพที่ 5.1

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หมายเหตุ: จัดทำโดยผู้วิจัย.

โดยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรพัฒนาตามลำดับความสำคัญดังกล่าว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวสามารถ ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวทำให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในด้านการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการผลักดันให้มีการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสถานที่พักผ่อนสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรกำหนดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ควรมีความถี่ในการ

ใช้งานสถานที่พักแรมอยู่ในระดับ 35-100 ครั้งต่อปี เพื่อการบริหารจัดการที่ดี และควรมีการพัฒนาในด้านปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ตามลักษณะความสำคัญด้วยตามลำดับ

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

เมื่อได้ข้อสรุปถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สามารถนำไปเป็นหลักการในการกำหนดปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาสถานที่พักแรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรกายภาพ กิจกรรมการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก และในรายละเอียดจะเห็นความสำคัญที่แตกต่างกันของแต่ละปัจจัย ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในอนาคตนั้น ควรศึกษาในด้านการพัฒนาในแต่ละส่วนของความสำคัญ เพื่อพัฒนาโครงการซึ่งมีจุดแข็ง และจุดอ่อนของแต่ละโครงการมีความแตกต่างกันออกไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.3.1 ด้านกายภาพของพื้นที่

1) การหาความโดดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเด็น และหลายขั้นตอน ซึ่งในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจให้ความสำคัญเฉพาะปัจจัยนี้ โดยชี้เฉพาะความโดดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีรูปแบบของแหล่งธรรมชาติหรือวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ

2) ความสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว และแหล่งธรรมชาติ เป็นส่วนสำคัญรองลงมาจากความโดดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เพราะฉะนั้น หากมีผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไป จึงควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาความสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว และแหล่งธรรมชาติ เป็นแนวทางในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติเพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

5.3.2 ด้านกิจกรรมของการท่องเที่ยว

โดยด้านกิจกรรมของการท่องเที่ยวเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการสื่อสารถึงพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยว เพราะฉะนั้น หากมีผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไป จึงควรศึกษาแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในส่วนต่าง ๆ เช่น ความสอดคล้องของกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อแหล่งธรรมชาติ และชุมชนที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการเข้าถึงกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับการจัดโปรแกรมนำเที่ยวที่เหมาะสม โดยชี้เฉพาะพื้นที่ที่มีรูปแบบของแหล่งธรรมชาติหรือวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

5.3.3 ด้านชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

โดยด้านชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยว รวมถึงชุมชนท้องถิ่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการนำเสนอถึงพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยว และการจัดการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เพราะฉะนั้น หากมีผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไป จึงควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการท่องเที่ยว แหล่งธรรมชาติ และชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน โดยชี้เฉพาะพื้นที่ที่มีรูปแบบของแหล่งธรรมชาติหรือวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

โดยแบบสอบถามและผลสรุปของงานวิจัยชิ้นนี้ ได้ทำการศึกษาภาพรวมอย่างกว้างขวางตามทฤษฎี จึงไม่ชัดเจน และเฉพาะเจาะจง ผลการวิจัยในบางเรื่องตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ทราบอยู่แล้ว สำหรับผู้ที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่พักผ่อนควรทำให้เจาะจงแต่ละปัจจัยยิ่งขึ้น โดยเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีแหล่งธรรมชาติที่ใกล้เคียงกัน และประสบความสำเร็จทางการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่พักผ่อนสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกำหนดถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชน และเป็นการเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาที่มีแหล่งธรรมชาติที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยในอนาคตควรครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการจากทางภาครัฐ และการศึกษาเปรียบเทียบในลักษณะการกำหนดแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่คล้ายคลึงกันต่อไป